

فرهنگ سه زبانه تخصصی برق و مخابرات

عربی - فارسی - انگلیسی

نویسنده:

دکتر عدنان طهماسبی
(عضو هیأت علم، دانشکده تهران)
رسول باریار

نشر عصر زندگی

پاییز ۱۳۹۵

سرشناسه	: طهماسبی، عدنان، ۱۳۳۶
عنوان و نام پدیدآور	: فرهنگ سه زبانه تخصصی برق و مخابرات/نویسنده: عدنان طهماسبی - رسول بازیار
وضعیت ویراست	: [ویراست ۲]
مشخصات نشر	: تبریز: عصر زندگی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۳۳۳ص.
شابک	: ۲۷۰۰۰۰ریال: ۶-۱۹-۸۰۸۸-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: فارسی - عربی - انگلیسی.
یادداشت	: کتبنا: ص. ۳۲۵- [۳۲۲]
موضوع	: برق - واژه نامه ها - چندزبانه
موضوع	: Electricity -- Dictionaries -- Polyglot
موضوع	: مخابرات - واژه نامه ها - چندزبانه
موضوع	: Telecommunication -- Dictionaries -- Polyglot
موضوع	: فارسی - واژه نامه ها - انگلیسی
موضوع	: Persian language -- Dictionaries -- English
موضوع	: انگلیسی - واژه نامه ها - فارسی
موضوع	: English language -- Dictionaries -- Persian
موضوع	: فارسی - واژه نامه ها - عربی
موضوع	: Persian language -- Dictionaries -- Arabic
موضوع	: زبان عربی - واژه نامه ها - فارسی
موضوع	: Arabic language -- Dictionaries -- Persian
شناسه افزوده	: بازیار، رسول، ۱۳۶۵-
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ ف ۹ ط / TK ۹
رده بندی دیویی	: ۶۲۱ / ۳۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۴۸۷۱۱۴

نشر عصر زندگی

فرهنگ سه زیانه تخصصی برق و مخابرات

مولف: عدنان طهماسبی - رسول بازیار

طراحی جلد: ابوالفضل شهامت

نوبت چاپ: ویرایش دوم، ۱۳۹۵، ۱۰۰۰ نسخه

موضوع: مهندسی و صفحه‌بندی: افرنک

چاپ: ریان

ناشر: نشر عصر زندگی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۸۸-۱۹-۶ (۹۷۸-۶۰۰-۸۰۸۸-۱-۶) (ISBN : ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۸۸-۱۹-۶)

قیمت: ۲۲۰۰۰۰ ریال

۰۹۳۷ ۴۸۸ ۰۰۱۵ ۰۹۱۰ ۸۰۶۳۴۹۷

تلفن پخش:

۰۴۱ ۳۳۱۲ ۵۷۱۱

دورنگار:

www.arbook.com

وب سایت:

همه مسئولیت‌های مطالب کتاب بر عهده مولف / مترجم است

تألیف فرهنگ عربی-فارسی از نخستین سالهای قرن پنجم هجری آغاز شد. از آن زمان تا کنون فرهنگ‌های مختلفی در موضوعات مختلف نگاشته شده‌اند. از آغاز سده ۱۴ هجری شمسی تا به امروز، بیش از پنجاه فرهنگ عمومی و اختصاصی، از عربی به فارسی، تألیف شده است.

فرهنگ‌نویسی یکی از دشوارترین کارهایی است که در حوزه تحقیقاتی علوم مختلف انجام می‌شود. با نظر به دوره‌های زمانی مختلف متوجه خواهیم شد که هر برهه‌ای از تاریخ طبق فرهنگ تاریخی خود نیازمند اصطلاحات و لغاتی متناسب با زمان خود است. چنین امری ایجاب می‌نماید تا ما در هر زمان به جمع‌آوری و وضع اصطلاحات خاص هر رشته اقدام نماییم. عمده‌ترین کسانی که در انتقال یک اصطلاح به زبانی دیگر نقش دارند مترجمان آن زبان می‌باشند که نقش مهمی در این میان ایفا می‌کنند. گسترش روزافزون فناوری‌های ارتباطی، ابداع سرویس‌های سامانه‌های مخابراتی و ورود فناوری‌ها و تجهیزات جدید، خواسته یا ناخواسته اصطلاحات فنی جدیدی را در حوزه علوم مهندسی، به‌ویژه مهندسی برق و مخابرات به همراه دارند. بسیاری از واژه‌های بیگانه که از این طریق به زبان‌های دیگر انتقال می‌یابند در صورت تکرار و عدم واژه‌رینی صحیح به تدریج متداول شده و چالش بزرگی را در معادل‌یابی صحیح این واژگان به همراه دارند. هر حال برای ممانعت از ورود واژگان بیگانه به دیگر زبان‌ها چاره‌ای نیست.

هم‌زمان با سیر صعودی دانش نوین و تکنولوژی حجم وسیعی از واژه‌ها، جدید تولید شد که معجم‌نویسان غربی در گردآوری و نگارش چنین معجم‌های تخصصی یشکاف شدند و پس از غرب، شرق نیز دنباله‌رو آنان در تنظیم معجم‌های تخصصی و یا ترجمه آنها گردید.

با ایجاد رشته مترجمی زبان عربی در دانشگاه تهران، نیاز به تألیف فرهنگ لغت‌های تخصصی در زمینه‌های مختلف به شدت احساس می‌شد. با همت شماری از اساتید و دانشجویان مترجمی زبان عربی، کارهای ارزشمندی در برخی از زمینه‌های سیاسی، نظامی، حقوقی، ورزشی و پزشکی صورت گرفت. ولی نیاز به وجود فرهنگ لغت‌های تخصصی در سایر زمینه‌ها هم چنان پابرجاست. به همین منظور نگارنده براساس نیاز دانشجویان مترجمی به انجام این مهم اقدام کرد. کتاب مذکور که در اصل پایان‌نامه رشته کارشناسی

ارشد مترجمی زبان و ادبیات عربی دانشگاه تهران بوده، با راهنمایی دکتر عدنان طهماسبی و مشاوره دکتر محمود کمره ای ریاست پردیس فنی دانشگاه تهران انجام گرفته است. شیوه تدوین اصطلاحات در این فرهنگ لغت براساس الفبای عربی و به ترتیب عربی-فارسی-انگلیسی است. در این واژه نامه هدف واژه گزینی بوده و سعی شده است تا حد امکان برطبق فرهنگ های انگلیسی-فارسی موجود، درگزینش معادل های فارسی مانوس ترین اصطلاح انتخاب شود. از جمله مشکلات اساسی نگارندگان عدم دسترسی به یک فرهنگ لغت جامع عربی در این زمینه بوده است. به همین دلیل بیشتر از فرهنگ لغت های استفاده شده است که به صورت پی دی اف (pdf) بر روی سایت های عربی موجود می باشد. از جمله ی این معجم ها می توان به موارد زیر اشاره کرد: المعجم الکهریائی الالکترونی، قاموس الرادیو والتلفزیون و الترانزیستور، معجم مصطلحات الإعلامیة، معجم المصطلحات العلمیة الرندیة و الفنیة الجدید، و معجم مصطلحات العلم والتکنولوجیا.

همچنین نگارندگان معادل های فارسی اصطلاحات از فرهنگ لغت های معروف در رشته برق و مخابرات به ویژه فرهنگ لغت تخصصی برق مخابرات نوشته نادر گلستانی داریانی، فرهنگ نوین الکترونیک، ارتباطات، برق نوشته مهندس شکری هراتی، و راهنمای اصطلاحات و واژه های رادیویی و ... بهره برده است.

از جمله نوآوری هایی که در این فرهنگ لغت انجام شد می توان به نمونه های زیر اشاره کرد:

۱- در بیشتر موارد برای یک اصطلاح سه تا چهار معادل فارسی ذکر شده است، مثال:

line frequency	بسامد سطر، بسامد شبکه، فرکانس سطر (تلوزیون)	تردد الخط
field leakage	نشتی میدان، پراکندگی میدان، خطای میدان	تسرب المجال
Distortion	چولگی (موج)، اعوجاج، انحراف، تابیدگی	تشویه
capillary action	کیفیت مویی، خاصیت مویینگی، اثر لوله های مویین (از خواصی که در روند لحیم کاری مهم است و تمیزی سطوح می تواند در آن مؤثر باشد)	فعل شعیری
Inductance	مقاومت کور یا راکتیو القایی، اندوکتانس، اندوکتیویته، خودالقایی	محاثة

repulsion motor	موتور ناهم‌زمان، موتور القایی، موتور آسنکرون، موتور اندوکسیونی، موتور دفع	محرک تنافری
-----------------	--	-------------

۲- در برخی موارد برای فهم بیشتر، اصطلاحات را توضیح داده‌ایم، مثال:

Lamination	ورق ورقه شدن (عیبی در محصولات نورد شده به‌ویژه در آن قسمت از فلز که به‌صورت دو لایه یا چند لایه درآمده باشد).	ترقیق
Laminar flow	جریان آرام (جوشکاری): حالت مطلوب عبور گاز محافظ در نوک نازل یا شیپوره برای آنکه حفاظت به‌خوبی انجام شود و اغتشاشی ایجاد نشود.	جریان رفاقی
resistance welding	جوشکاری مقاومتی (گروه روش‌های جوشکاری که در آن اتصال توسط حرارت حاصله از مقاومت تماس الکتریکی در برابر عبور جریان برق مدار بر اساس قانون اول دست می‌آید).	اللحام بالمقاومة

و هم چنین از جمله مشکلاتی که در ترجمه این اصطلاحات وجود داشته است، عدم معادل‌یابی صحیح فارسی برخی از واژگان بوده، و در فرهنگ لغت‌های موجود عین همان واژه‌گان در ترجمه نیز آورده شده است. به همین دلیل در ترجمه برخی از این اصطلاحات نگارندگان چاره‌ای جز ذکر معادل لاتین آنها نداشته‌اند. از جمله این موارد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

Zener diode	دیود زنر	ثنائی زینر
Selenium diode	دیود سلن، دیود سلینومی	ثنائی سلینیوم
Thyratron	(لامپ): تیراترون	تیرترون
Germanium	ژرمانیوم (نوعی آلیاژ)	جرمانیوم
Diamagnetism	دیامغناطیسیم	الدیامغنیطیة

این فرهنگ قابل استفاده همه دانشجویان مترجمی زبان عربی در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری است. علاوه بر آن دانشجویان رشته برق و مخابرات که تمایل دارند در برخی از دانشگاه‌های معتبر جهان عرب ادامه تحصیل دهند، می‌توانند نیاز خود را بدان واسطه برطرف سازند.